

Jolanta Gisman-Stoch

"Cultivating the Arts in Education and Therapy", Malcolm Ross,
London-New York 2011 : [recenzja]

Cieszyński Almanach Pedagogiczny 2, 221

2013

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

**Malcolm Ross: *Cultivating the Arts in Education and Therapy*.
London–New York: Routledge, 2011, 214 ss.**

W książce *Cultivating the Arts in Education and Therapy* Malcolm Ross (Uniwersytet Exeter, UK) dokonuje integracji tradycyjnej chińskiej Teorii Pięciu Elementów (znanej również jako Teoria Pięciu Przemian) ze współczesnymi, zachodnimi badaniami, tworząc model procesów twórczych w sztuce. Model ten autor nazywa Modelem Synkretycznym. Autor proponuje nową, bazującą na tym modelu koncepcję twórczości artystycznej i odbioru sztuki. Model ten jest następnie poddany eksploracji i ocenie poprzez analizę wywiadów z uznanymi współcześnie artystami, oraz odwołanie się do najnowszych badań neurologicznych nad ludzką świadomością i emocjami.

Malcolm Ross pisze: „Model Synkretyczny procesu twórczego podąża za cyklem leżącym u podstaw chińskiej teorii pięciu przemian i jak sądzę, jest dobrą ilustracją i metaforą programu czynienia ze sztuki naszego nawyku (habit). By być w pełni ludźmi, musimy oddać się praktykowaniu sztuki w szerokim wachlarzu wypełnionych dyscypliną aktywności tworzenia i odbierania, dawania i bycia obdarowywanym, świadomej artykulacji i nieświadomych marzeń, aż do momentu, kiedy ukształtujemy określający nas rytuał osobistego istnienia tak, by stał się on naszą drugą naturą” (s. 2).

Autorką rozdziału *Irresponsibility of an arts teacher* jest Jolanta Gisman-Stoch (Uniwersytet Śląski), współpracująca z autorem od 20 lat. Skupiła się na problemie etycznego wymiaru relacji uczeń – nauczyciel (animator) sztuki, oraz pytaniu o miejsce nauczyciela sztuki w indywidualnym, wydawałoby się samotnym, twórczym procesie budowania siebie w działaniach artystycznych.

Książka może stanowić pomoc praktyczną w kształceniu nauczycieli sztuki, arteterapeutów oraz animatorów kultury. Koncepcja autora jest zbudowana na przekonaniu, że doświadczenie sztuki (zarówno w jej odbiorze, jak i tworzeniu) jest centralne w efektywnej inicjacji kulturalnej i radzeniu sobie ze „zmianą” we współczesnym społeczeństwie.

Jolanta Gisman-Stoch